

Υπόθεση C-287/19

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

5 Απριλίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

25 Ιανουαρίου 2019

Εναγόμενη και αναιρεσείουσα:

DenizBank AG

Ενάγουσα και αναιρεσίβλητη

Verein für Konsumenteninformation

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Προστασία των καταναλωτών – Έλεγχος διαφάνειας – Κύρος ρητρών οι οποίες περιέχουν πλασματική συγκατάθεση και με τις οποίες μετατίθεται ο κίνδυνος που συνδέεται με την ευθύνη για μη εγκεκριμένες πληρωμές σε βάρος του χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών – Δυνατότητα εφαρμογής της κατά το άρθρο 63, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2366 αποκλίσεως

Αντικείμενο και έρεισμα της προδικαστικής παραπομπής

Ερμηνεία της οδηγίας 2015/2366/ΕΕ (οδηγία περί υπηρεσιών πληρωμών), άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχει το άρθρο 52, σημείο 6, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 54, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2366/ΕΕ (οδηγία περί υπηρεσιών πληρωμών), κατά τα οποία ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών θεωρείται ότι αποδέχεται τις

τροποποιήσεις των όρων της συμβάσεως, εκτός εάν γνωστοποιήσει στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών πριν την προτεινόμενη ημερομηνία ενάρξεως ισχύος τους ότι δεν τις αποδέχεται, την έννοια ότι πλασματική συγκατάθεση μπορεί επίσης να συμφωνηθεί με καταναλωτή χωρίς κανέναν απολύτως περιορισμό για όλους τους δυνατούς όρους της συμβάσεως;

2α Έχει το άρθρο 4, σημείο 14, της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών την έννοια ότι υφίσταται μέσο πληρωμής στην περίπτωση της λειτουργίας NFC μιας εξατομικευμένης πολυλειτουργικής τραπεζικής κάρτας, με την οποία διενεργούνται πληρωμές μικρής αξίας με χρέωση των συνδεδεμένων λογαριασμών πελατών;

2β Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2α:

Έχει το άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών για τους κανόνες παρεκκλίσεως ως προς τα μέσα πληρωμών μικρής αξίας και το ηλεκτρονικό χρήμα την έννοια ότι ανέπαφες πληρωμές μικρής αξίας με εφαρμογή της λειτουργίας NFC μιας εξατομικευμένης πολυλειτουργικής τραπεζικής κάρτας πρέπει να θεωρούνται ανώνυμη χρήση του μέσου πληρωμής κατά την έννοια της παρεκκλίσεως;

3. Έχει το άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών την έννοια ότι πάροχος υπηρεσιών πληρωμών μπορεί να επικαλεσθεί την παρέκκλιση αυτή, μόνον όταν στο μέσον πληρωμής δεν μπορεί, αποδεδειγμένα και κατά το αντικειμενικό επίπεδο των τεχνικών γνώσεων, να τεθεί φραγή ή δεν μπορεί να αποτραπεί περαιτέρω χρήση του;

Παρατιθέμενες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

Οδηγία 2015/2366/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (οδηγία περί υπηρεσιών πληρωμών), άρθρο 4, σημείο 14, καθώς και τα άρθρα 52, 54 και 63

Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά σε δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), άρθρο 20, παράγραφος 4

Παρατιθέμενες εθνικές διατάξεις

Zahlungsdienstegesetz [νόμος για τις υπηρεσίες πληρωμών] (στο εξής ZaDiG), άρθρο 4 Z 14, καθώς και τα άρθρα 48, 50 και 57

Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch [αυστριακός αστικός κώδικας] (στο εξής ABGB), άρθρο 879, παράγραφος 3

Konsumentenschutzgesetz [αυστριακός νόμος για την προστασία των καταναλωτών] (στο εξής KSchG), άρθρο 6, παράγραφος 3

Σύντομη έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας

- 1 Η ενάγουσα είναι μια ένωση, που κατά τον αυστριακό Konsumentenschutzgesetz νομιμοποιείται ενεργητικώς για την προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών. Η εναγόμενη ασχολείται σε ομοσπονδιακό επίπεδο με τραπεζικές εργασίες και χρησιμοποιεί στις συναλλαγές της με καταναλωτές γενικούς όρους συναλλαγών και τυποποιημένα έντυπα συμβάσεως, μεταξύ άλλων, για τη χρησιμοποίηση καρτών πληρωμής, που διαθέτουν τη λειτουργία NFC (*Near Field Communication* [Επικοινωνίες Κοντινού Πεδίου]).
- 2 Με αυτές τις κάρτες πληρωμής μπορούν να πληρώνονται ανέπαφα σε τεχνικώς εξοπλισμένα προς τούτο ταμεία μικρά ποσά έως 25 ευρώ χωρίς εισαγωγή ενός κωδικού PIN. Η πληρωμή μεγαλύτερων ποσών απαιτεί πρόσθετη ταυτοποίηση με κωδικό. Η λειτουργία NFC των πιστωτικών καρτών ενεργοποιείται αυτομάτως, όταν ο πελάτης χρησιμοποιεί για πρώτη φορά την κάρτα.
- 3 Σημασία για την προδικαστική διαδικασία έχουν οι ακόλουθες ρήτρες των γενικών όρων συναλλαγών της εναγομένης:

Ρήτρα 14:

«Τροποποιήσεις των κανόνων συναλλαγών με τους πελάτες: Τροποποιήσεις των παρόντων κανόνων συναλλαγών με τους πελάτες προτείνονται στον πελάτη το αργότερο δύο μήνες πριν από το προγραμματισμένο χρονικό σημείο ενάρξεως ισχύος τους. Η συναίνεση τεκμαίρεται ότι έχει δοθεί και οι τροποποιήσεις επομένως τεκμαίρεται ότι έχουν συνομολογηθεί όταν ο πελάτης δεν έχει ανακοινώσει στην DenizBank AG την εναντίωσή του πριν από το προγραμματισμένο χρονικό σημείο ενάρξεως ισχύος. Η ανωτέρω πρόταση τροποποίησης ανακοινώνεται στον πελάτη γραπτώς ή, εφόσον αυτός είναι σύμφωνος, με άλλο σταθερό μέσο. Η DenizBank AG θα του επισημαίνει στην περί τροποποίησης πρότασή της και θα του εφιστά την προσοχή ότι η κατά τα ανωτέρω έννοια σιωπή του ισχύει ως συναίνεση για την τροποποίηση. Εξάλλου, η DenizBank AG θα δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της αντιπαράθεση των διατάξεων των κανόνων συναλλαγών που επηρεάζονται από την τροποποίηση και την αντιπαράθεση αυτή θα διαβιβάζει επίσης στον πελάτη. Όσον αφορά επιχειρηματία, αρκεί να υπάρχει συνεχώς, με τρόπο που να έχει συμφωνηθεί με τον επιχειρηματία, η δυνατότητα προσβάσεως στην πρόταση περί τροποποίησης. Στην περίπτωση μιας τέτοιας σχεδιαζόμενης τροποποίησης των κανόνων συναλλαγών, ο πελάτης, ο οποίος είναι καταναλωτής, έχει το δικαίωμα να καταγγείλει ανεξόδως χωρίς προειδοποίηση τις συναφθείσες συμβάσεις του πλαίσιο για υπηρεσίες πληρωμής (ιδίως τη σύμβαση τρεχούμενου λογαριασμού) πριν από την έναρξη ισχύος των τροποποιήσεων. Αυτό το επισημαίνει επίσης στον πελάτη η DenizBank AG στην πρότασή της τροποποίησης.»

Ρήτρα 15:

«Δεν απαιτείται απόδειξη της παρασχεθείσα εγκρίσεως: Δεδομένου ότι ο σκοπός πληρωμών μικροποσών χωρίς χρήση προσωπικού κωδικού έγκειται σε μια απλοποιημένη, χωρίς έγκριση πραγματοποιούμενη διενέργεια μιας πράξεως πληρωμής, η DenizBank AG δεν χρειάζεται να αποδείξει ότι η πράξη πληρωμής ήταν εγκεκριμένη, καταγράφηκε και καταχωρίστηκε δεόντως και δεν επηρεάστηκε από τεχνική βλάβη ή άλλη δυσλειτουργία.»

Ρήτρα 16:

«Ουδεμία ευθύνη για μη εγκεκριμένες πληρωμές: Δεδομένου ότι στην περίπτωση χρησιμοποιήσεως της τραπεζικής κάρτας για πληρωμές μικρής αξίας χωρίς εισαγωγή του προσωπικού κωδικού η DenizBank AG δεν μπορεί να αποδείξει ότι η διενέργεια μιας πράξεως πληρωμής εγκρίθηκε από τον κάτοχο της κάρτας, δεν υφίσταται υποχρέωση της DenizBank AG, στην περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής, να αποδώσει το ποσό της μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής και να επαναφέρει τον χρεωθέντα λογαριασμό στην κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν χωρίς τη μη εγκεκριμένη πράξη πληρωμής. Περαιτέρω αξιώσεις κατά της DenizBank AG – εφόσον στηρίζονται σε ελαφρά αμέλεια της DenizBank AG – αποκλείονται.»

Ρήτρα 17:

«Προειδοποίηση: Ο κάτοχος του λογαριασμού φέρει τον κίνδυνο κακής χρήσεως της τραπεζικής κάρτας για πληρωμές μικρής αξίας άνευ εισαγωγής του προσωπικού κωδικού.»

Ρήτρα 18:

«Αδυναμία φραγής για πληρωμές μικρής αξίας σε περίπτωση στερήσεως της δυνατότητας χρήσεως της τραπεζικής κάρτας: Φραγή της τραπεζικής κάρτας για πληρωμές μικρής αξίας δεν είναι δυνατή από τεχνικής απόψεως. Στην περίπτωση στερήσεως της δυνατότητας χρήσεως (π.χ. απώλεια, κλοπή) της τραπεζικής κάρτας μπορούν ακόμη να πραγματοποιούνται πληρωμές μικρής αξίας χωρίς εισαγωγή του προσωπικού κωδικού και μετά τη φραγή, σύμφωνα με το σημείο 2.7, μέχρι του ποσού των 75 ευρώ: Τα ποσά αυτά δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι πρόκειται για πληρωμές μικρής αξίας κατά την έννοια του άρθρου 33 ZaDiG (Zahlungsdienstegesetz [νόμος για τις υπηρεσίες πληρωμών]), μόνο μεμονωμένες πράξεις πληρωμής κατ' ανώτατο όριο 25 ευρώ είναι δυνατές και δεδομένου ότι δεν υφίσταται δυνατότητα να τεθεί φραγή στην τραπεζική κάρτα για πληρωμές μικρής αξίας χωρίς εισαγωγή του προσωπικού κωδικού, το άρθρο 44, παράγραφος 3, ZaDiG δεν έχει εφαρμογή.»

Ρήτρα 19:

«Καθόσον στο σημείο 3 δεν περιέχεται ρητώς ειδική ρύθμιση για πληρωμές μικρής αξίας, ισχύουν για αυτές επίσης οι ρυθμίσεις του σημείου 2 (υπηρεσία καρτών).»

- 4 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε την αγωγή ως προς τις ρήτρες 14 και 19. Η ρήτρα 14 είναι κατάφωρα επιζήμια. Οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της εισάγουσας απόκλιση ρυθμίσεως για τα μέσα πληρωμών μικρής αξίας δεν πληρούνται, διότι η τραπεζική κάρτα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για άλλες πληρωμές. Η πρόσθετη λειτουργία της ανέπαφης πληρωμής χωρίς ταυτοποίηση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως μέσο πληρωμής.
- 5 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο συμμερίσθηκε τη νομική αυτή άποψη. Αν θεωρηθεί ότι σημασία έχει μόνον η άνευ προσωπικής επαφής λειτουργία της πληρωμής, δεν θα υπάρχει χρησιμοποίηση μέσου πληρωμής, αλλά η όλη διαδικασία θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ως αφορώσα συναλλαγές MOTO¹ για πιστωτικές κάρτες. Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορεί το ότι στην περίπτωση μικρών ποσών, διαφορετικά από ό,τι στο «ηλεκτρονικό πορτοφόλι», η χωρίς εισαγωγή του PIN λειτουργία πληρωμής NFC δραστηριοποιείται αυτομάτως. Η κάρτα αυτόματης αναλήψεως μετρητών που χρησιμοποιείται για συναλλαγές NFC δεν είναι εξάλλου ανώνυμη, αλλά τόσο εξατομικευμένη όσο και ασφαλιζόμενη με κωδικό.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 6 Η ενάγουσα προέβαλε ότι οι ρήτρες δεν παράγουν αποτελέσματα. Η ρήτρα 14 μπορεί επίσης να περιλαμβάνει κύριες παροχές και είναι κατάφωρα επιζήμια και αδιαφανής. Η συνδεδεμένη με κάρτα αυτόματης αναλήψεως μετρητών από ATM λειτουργία πληρωμών NFC δεν εμπίπτει στην εισάγουσα απόκλιση ρύθμιση για τα μέσα πληρωμών μικρής αξίας και το ηλεκτρονικό χρήμα.
- 7 Η εναγόμενη αντέτεινε ότι η ρήτρα 14 ανταποκρίνεται στις νομικές απαιτήσεις. Οι επί μέρους λειτουργίες πληρωμής της κάρτας πρέπει να κρίνονται χωριστά.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 8 Η εναγόμενη υποστηρίζει με την αίτηση αναιρέσεώς της ότι η ρήτρα 14 πληροί το γράμμα των κανόνων της οδηγίας και του νόμου και ως εκ τούτου δεν πρέπει να ελεγχθεί περαιτέρω από απόψεως καταλληλότητας και διαφάνειας. Η δυνατότητα συμφωνίας μιας τέτοιας πλασματικής συναιδέσεως με καταναλωτές είναι απαραίτητη για την ασφάλεια δικαίου στην πρακτική μαζικών συναλλαγών, διότι δεν είναι δυνατή η λήψη ρητών δηλώσεων συναιδέσεως από τη συντριπτική πλειονότητα των πελατών. Περιορισμός της δυνατότητας αυτής σε ορισμένους συμβατικούς όρους ή η απαίτηση να περιγράφονται εκ των προτέρων οι ενδεχόμενες για την πλασματική συναίνεση τροποποιήσεις τόσο λεπτομερώς, ώστε οι ρήτρες να ανταποκρίνονται στην αυστηρή επιταγή διαφάνειας, είναι κάτι

¹ ΣτΜ: Όταν πραγματοποιούνται πληρωμές χωρίς κάρτα, η συναλλαγή χαρακτηρίζεται με το ιδιόλεκτο «MOTO» (MailOrder/TelephoneOrder).

το υπερβολικό και ουσιαστικά σημαίνει ότι στη διατύπωση θεμιτών γενικών όρων συναλλαγών τίθενται απαιτήσεις που δεν μπορούν να εκπληρωθούν.

- 9 Το Oberster Gerichtshof έχει αντιθέτως κρίνει κατ' επανάληψη ότι μια ρήτρα πλασματικής συναινέσεως είναι αυτομάτως θεμιτή, όχι μόνο διότι πληροί τις τυπικές απαιτήσεις, αλλά διότι ρήτρες τροποποίησης της συμβάσεως που κατέστησαν δυνατές κατ' αυτόν τον τρόπο υπόκεινται επιπροσθέτως στον έλεγχο κατά την έννοια της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, καθώς και τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο (άρθρο 879, παράγραφος 3, ABGB και άρθρο 6, παράγραφος 3, KSchG).
- 10 Ιδιαίτερα εκτεταμένες τροποποιήσεις της συμβάσεως, που αφορούν τις βάσεις των εννόμων σχέσεων των διαδίκων, δεν μπορούν, κατά την άποψη αυτή, να πραγματοποιηθούν μέσω πλασματικής συναινέσεως; αν μια ρήτρα επιτρέπει ουσιαστικά απεριόριστες τροποποιήσεις υπέρ της επιχειρήσεως και σε βάρος του καταναλωτή μέσω απλώς ενός πλάσματος συναινέσεως, θα θεωρηθεί κατάφωρα επιζήμια. Επιπλέον, η νομολογία θεωρεί μια ρήτρα αδιαφανή, όχι μόνο όταν παραμένει τελείως αόριστη, ως προς το ποιες παροχές των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών θα μπορούσε να περιορίσει με πλασματική συναίνεση, αλλά και ως προς το σε ποια έκταση μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταβολή των προμηθειών που καταβάλλουν οι καταναλωτές. Θεμιτό θα ήταν πάντως, αν η εξουσία τροποποιήσεων γίνει κάπως πιο συγκεκριμένη, υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει, μέσω τροποποιήσεων από τον νόμο ή κανόνων από τη διοίκηση ή τα δικαστήρια, εξαναγκαστικές τροποποιήσεις ή τέτοιες τροποποιήσεις υπέρ των χρηστών ή καθορίζει για ορισμένους τομείς τους επιδιωκόμενους σε αυτούς σκοπούς.
- 11 Η νομολογία αυτή στηρίζεται στη σκέψη ότι η συμβατική πλασματική συναίνεση ανάγεται πρακτικά, παρά το ρητώς προβλεπόμενο δικαίωμα εναντιώσεως, σε μονομερή εξουσία τροποποίησης του επιχειρηματία, διότι οι καταναλωτές κατά κανόνα, όπως δείχνει η πείρα, ουδόλως εξετάζουν προτάσεις τροποποιήσεων.
- 12 Τα άρθρα 48, παράγραφος 1, σημείο 6, στοιχείο α, και 50, παράγραφος 1, ZaDiG 2018 ρυθμίζουν σύμφωνα με το γράμμα της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών ποιες πληροφορίες πρέπει να παρέχει ο επιχειρηματίας και τι πρέπει να επισημαίνει σε περίπτωση σχεδιαζόμενων τροποποιήσεων, εάν συμφωνήθηκε πλασματική συναίνεση. Κατά την εκτίμηση του Oberster Gerichtshof, η διατύπωση αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη μιας τέτοιας συμφωνίας, χωρίς όμως να ρυθμίζει το περιεχόμενό της. Επομένως δεν επιτρέπεται στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών –σε αντίθεση προς τον φορέα παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κατά το άρθρο 20, παράγραφος 4, της οδηγίας 2002/22/ΕΚ (οδηγία καθολικής υπηρεσίας)– άμεσα από την οδηγία να συνομολογεί τη δυνατότητα μονομερούς τροποποίησης με πλασματική συναίνεση ως προς όλους τους γενικούς συμβατικούς όρους.
- 13 Με μια άπαξ συμφωνηθείσα απεριόριστη πλασματική συναίνεση θα ήταν ανά πάσα στιγμή δυνατό να εκτρέπονται πελάτες χωρίς κανένα περιορισμό σε

πρότυπα συμβάσεων που είναι για αυτούς λιγότερο ευνοϊκά, με τη βεβαιότητα εν προκειμένω της ελλείψεως εξοικειώσεώς τους με μακροσκελή συμβατικά κείμενα, της αδυναμίας τους να αντιληφθούν τις συνέπειες ή ότι αποδέχονται χωρίς εναλλακτική δυνατότητα τις τροποποιήσεις λόγω της ως μόνης δυνατής σε διαφορετική περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως.

- 14 Το Oberster Gerichtshof εκτιμά ότι η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται από την αιτιολογική σκέψη 63 της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών, η οποία έχει ως ακολούθως: «Προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, τα κράτη μέλη θα πρέπει, προς το συμφέρον του καταναλωτή, να μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περιορισμούς ή απαγορεύσεις σε μονομερείς αλλαγές των όρων μιας σύμβασης-πλαίσου, επί παραδείγματι εάν δεν υπάρχει δικαιολογημένη αιτία για τη συγκεκριμένη αλλαγή.»
- 15 Πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών μπορούν να συμφωνούν με τους χρήστες των υπηρεσιών τους πληρωμών, κατά το άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών, στην περίπτωση μέσω πληρωμών, τα οποία κατά τη σύμβαση πλαίσιο αφορούν αποκλειστικά μεμονωμένες πράξεις πληρωμής που δεν υπερβαίνουν τα 30 ευρώ τα οποία είτε έχουν όριο δαπανών 150 ευρώ είτε αποθηκεύουν χρηματικά ποσά που δεν υπερβαίνουν ποτέ τα 150 ευρώ, ότι τα άρθρα 72 και 73, καθώς και το άρθρο 74, παράγραφοι 1 και 3, δεν έχουν εφαρμογή, εάν το μέσο πληρωμής χρησιμοποιείται **ανωνύμως ή** εάν ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών **δεν είναι σε θέση**, για άλλους λόγους που είναι εγγενείς στο μέσο πληρωμής, **να αποδείξει** ότι μια πράξη πληρωμής είναι **εγκεκριμένη**.
- 16 Στο πλαίσιο της κύριας διαδικασίας τίθεται το προκαταρκτικό ερώτημα αν στην περίπτωση της λειτουργίας πληρωμής NFC μιας εξατομικευμένης κάρτας πρόκειται πράγματι για μέσο πληρωμών υπό την έννοια του άρθρου 4, σημείο 14, της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών, Το Oberster Gerichtshof απαντά καταφατικά.
- 17 Περαιτέρω πρέπει να διευκρινισθεί πότε ένα μέσο πληρωμών χρησιμοποιείται ανωνύμως.
- 18 Κατά το γράμμα του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών, πρέπει να ληφθεί ως βάση ότι η «ανώνυμη» χρήση και «άλλο[ι] λόγο[ι] που είναι εγγενείς στο μέσο πληρωμής» κοινό έχουν ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι μια πράξη πληρωμής ήταν εγκεκριμένη.
- 19 Δεν είναι απολύτως σαφές αν μια τέτοια απόδειξη δεν μπορεί πράγματι να προσκομισθεί κατά τη χρήση μιας εξατομικευμένης τραπεζικής κάρτας χωρίς PIN, υπό την έννοια της οδηγίας. Αμφίβολο είναι εν προκειμένω το κατά πόσον η κατοχή της κάρτας υποδηλώνει δικαίωμα διαθέσεως.
- 20 Στην κύρια δίκη, οι επίδικες ρήτρες της συμβάσεως περιέχουν επίσης στηριζόμενες στο άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί

υπηρεσιών πληρωμών αποκλίσεις. Εν προκειμένω είναι αμφίβολο αν είναι τεχνικά δυνατή η φραγή της τραπεζικής κάρτας για πληρωμές μικρής αξίας ή αν έχει καν σημασία η τεχνική δυνατότητα. Με άλλα λόγια, πρέπει να διευκρινισθεί αν ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών δικαιούται να μην εξαντλήσει τις τεχνικές δυνατότητες και έτσι να μεταθέσει στον χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών τον κίνδυνο που συνδέεται με την ευθύνη για μη εγκεκριμένες πληρωμές.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ